

ปณณวรี บัวพุง, ฉันทชนก อินทร์ศรี, อรณชชา การคาน, ศิริประภา กอแก้ว, เบญจมาศ นาคราช, ศศิธร พงษ์ประพันธ์, นุชนารถ อารณ, แสงโณม ศิริพานิช

ทีมตระหนักสถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 6 ระหว่างวันที่ 10-16 กุมภาพันธ์ 2562 ทีมตระหนักสถานการณ์ กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคไข้หัดเสียชีวิต 2 เหตุการณ์

จังหวัดชัยนาท พบผู้เสียชีวิตด้วยโรคไข้หัด 1 ราย เพศหญิง อายุ 51 ปี ไม่ได้ประกอบอาชีพ ที่อยู่ขณะป่วย หมู่ที่ 8 ตำบลวังตะเคียน อำเภอนองมะโมง จังหวัดชัยนาท เริ่มป่วยวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562 ด้วยอาการปวดท้อง ถ่ายเป็นน้ำ อาเจียนมากกว่า 10 ครั้ง วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2562 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลหนองฉาง จังหวัดอุทัยธานี ด้วยอาการหน้ามืดเป็นลม ส่งต่อโรงพยาบาลอุทัยธานี แกรับประเมินสภาพผู้ป่วยที่ห้องฉุกเฉิน E4V5M6 ไม่สามารถหายใจเองได้ ใส่ท่อช่วยหายใจ เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนัก วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562 เก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผลตรวจพบเชื้อ *Streptococcus suis* type 2 วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2562 เสียชีวิต มีประวัติสัมผัสหมูโดยชำแหละหมูที่ตายจากฟาร์มเอกชนแห่งหนึ่งในพื้นที่ตำบลวังตะเคียน ไม่ได้ใส่อุปกรณ์ป้องกันตนเอง แล้วนำมาประกอบอาหาร ผู้เสียชีวิตมีพฤติกรรมดื่มสุราเป็นประจำ แต่ไม่รับประทานเนื้อหมูดิบ มีผู้ร่วมชำแหละ 3 คน ไม่มีอาการผิดปกติ

จังหวัดนครราชสีมา พบผู้เสียชีวิตด้วยโรคไข้หัด 2 ราย รายแรก เป็นเพศชาย อายุ 44 ปี อาชีพรับราชการทหารเรือ ที่อยู่ขณะป่วย หมู่ที่ 1 ตำบลชุมพวง อำเภอนองมะโมง จังหวัดนครราชสีมา ประวัติเคยได้รับการผ่าตัดม้าม วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562 เริ่มป่วยและเข้ารับการรักษาโรงพยาบาลชุมพวง ด้วยอาการ ไข้ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ถ่ายเป็นน้ำ คลื่นไส้ อาเจียน หายใจหอบ ต่อมามีอาการหอบเหนื่อยมากขึ้น ไข้ไม่ลด ส่งต่อ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา แพทย์วินิจฉัยเบื้องต้น Acute cholecystitis เก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผลตรวจพบเชื้อ *Streptococcus suis* type 2 เสียชีวิตในวันเดียวกัน มีพฤติกรรม/ปัจจัยเสี่ยง คือ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2562 ซื้อปลาหมึกในหมู่มากแต่ใส่เลือดดิบที่ตลาดสดมารับประทานที่บ้านร่วมกับมารดา แต่มารดา

ไม่มีอาการป่วย รายที่ 2 เพศหญิง อายุ 82 ปี ไม่มีโรคประจำตัว ที่อยู่ขณะป่วย หมู่ 5 ตำบลหนองหลัก อำเภอนองมะโมง จังหวัดนครราชสีมา วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562 เริ่มป่วยและเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชุมพวง ด้วยอาการ ไข้สูง ถ่ายเหลว ซึม ต่อมามีอาการความดันโลหิตต่ำลง ไข้ไม่ลด ส่งต่อโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา แพทย์วินิจฉัยเบื้องต้น Septic shock เก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผลตรวจพบเชื้อ *Streptococcus suis* type 2 เสียชีวิตในวันเดียวกัน มีพฤติกรรม/ปัจจัยเสี่ยง คือ วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2562 ซื้อเนื้อหมูจากรถเร่มาปรุงอาหารโดยย่างและทุบรับประทาน วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2562 ซื้อปลาหมึกในหมู่มากแต่ใส่เลือดดิบจากรถเร่มารับประทานที่บ้านร่วมกับลูกเขย พบว่าผู้เสียชีวิตทั้ง 2 ราย ซื้อปลาหมึกใส่เลือดดิบจากแหล่งเดียวกัน คือ ร้านขายปลาตลาดสดชุมพวงใช้หมูสด 10 กิโลกรัมปรุงปลาและแจกจ่ายขายให้กับรถเร่ในอำเภอนองมะโมง และรถเร่ไปขายต่อให้กับชาวบ้าน พบผู้บริโภครถเร่ที่ปรุงในครั้งเดียวกันกับผู้เสียชีวิต 8 ราย เก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อตรวจหาเชื้อ *Streptococcus suis* ที่โรงพยาบาลกรุงเทพมหานคร อยู่ระหว่างการตรวจ

2. จมน้ำเสียชีวิต 2 เหตุการณ์

จังหวัดสุพรรณบุรี พบผู้เสียชีวิตจากการจมน้ำ 3 ราย บริเวณบ่อน้ำหลังบ้าน ตำบลทุ่งคลี อำเภอนองมะโมง จังหวัดสุพรรณบุรี วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562 ผู้เสียชีวิตทั้ง 3 ราย เป็นเพศชาย อายุ 5 ปี 1 ราย และ 6 ปี 2 ราย ทั้งสามรายเป็นพี่น้องและอาศัยอยู่บ้านเดียวกัน กลับจากโรงเรียนและชักชวนกันออกไปเดินเล่นบริเวณบ่อน้ำ ห่างจากบ้าน 20 เมตร ลักษณะเป็นบ่อน้ำขุดรูปสามเหลี่ยมเพื่อใช้ทางการเกษตร ด้านฐานขนาด 11.33 เมตร ด้านข้างขนาด 33.5 เมตร และ 24.5 เมตร ความลึก 2 ระดับ คือ 1 เมตร และ 8 เมตร ล้อมรอบด้วยสวนกล้วย เจ้าหน้าที่ระดมกำลังค้นหาประมาณครึ่งชั่วโมงจึงพบร่างผู้เสียชีวิตทั้ง 3 ราย จมอยู่ใต้น้ำ

สันนิษฐานว่าผู้เสียชีวิตไปเล่นบริเวณบ่อน้ำและมีคนหนึ่งพลัดตกลงไปในบ่อจึงพยายามจะช่วยเหลือกกันขึ้นมา จึงเสียชีวิตทั้ง 3 ราย

จังหวัดนครสวรรค์ พบผู้เสียชีวิตจากการจมน้ำ 2 ราย เหตุเกิดเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562 เป็นเพศชาย อายุ 20 ปี และเพศหญิง อายุ 24 ปี ทั้ง 2 ราย ภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการสอบสวนเบื้องต้น พบว่าผู้เสียชีวิตทำกิจกรรมตีปลาบนเรือในบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ ขณะออกหาปลา มีลมพายุคลื่นสูงประมาณ 2 เมตร เป็นสาเหตุให้เรือล่ม 2 ลำ มีผู้อยู่บนเรือ 6 ราย สูญหาย 2 ราย ต่อมาพบร่างผู้สูญหายทั้ง 2 ราย เสียชีวิต

3. โรคไข้เลือดออกเสียชีวิต 4 ราย

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบผู้เสียชีวิตโรคไข้เลือดออก 1 ราย เพศชาย อายุ 45 ปี ขณะป่วยอยู่หมู่ 1 ตำบลท่าเจ้าสนุก อำเภอบางบาล จังหวัดอยุธยา มีโรคประจำตัว คือ กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด ภาวะหัวใจล้มเหลว เริ่มป่วยวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2562 เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลท่าเรือ วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2562 ด้วยอาการไข้ เหนื่อย ปวดตามข้อ แพทย์วินิจฉัย คออักเสบเฉียบพลัน ให้ยากลับไปรับประทาน วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562 อาการไม่ดีขึ้น ไข้สูง ไอมีเสมหะ ปัสสาวะแสบขัด เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลท่าเรือ แผนกผู้ป่วยใน เก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผลตรวจ NS1 ให้ผลบวก IgM และ IgG ให้ผลลบ แพทย์วินิจฉัย สงสัยไข้หวัดใหญ่และไข้เด็งกี วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2562 มีอาการเหนื่อยมากขึ้น นอนราบไม่ได้ แน่นหน้าอก ผลภาพถ่ายรังสีทรวงอกพบภาวะหัวใจโตและน้ำท่วมปอดทั้งสองข้าง ส่งต่อโรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา แพทย์วินิจฉัย สงสัยไข้เลือดออก แกร็บ รู้สึกตัวดี เหนื่อยหอบ ใส่ท่อช่วยหายใจ ย้ายเข้าแผนกหอผู้ป่วยหนัก แพทย์วินิจฉัย ไข้เลือดออกช็อก Encephalopathy ไตวายเฉียบพลัน ภาวะหัวใจล้มเหลวเรื้อรัง วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2562 เสียชีวิต เก็บตัวอย่างเลือดตรวจหา serotype ด้วยเทคนิค real-time PCR ที่สถาบันบำราศนราดูร ผลตรวจพบสารพันธุกรรมของเชื้อ Dengue serotype 4

จังหวัดสุรินทร์ พบผู้เสียชีวิตสงสัยโรคไข้เลือดออก 1 ราย เพศชาย อายุ 61 ปี ที่อยู่ขณะป่วย หมู่ 10 ตำบลอุโลก อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ มีโรคประจำตัว คือ โรครูมาตอยด์ โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคไตเรื้อรัง ระยะ 3 โรคเกาต์ มีภาวะชืดและเป็นพาหะของโรคโลหิตจางธาลัสซีเมีย เริ่มป่วยวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลลำดวน วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562 อาการไม่ดีขึ้น มีไข้ หายใจเหนื่อยหอบ ส่งต่อโรงพยาบาลสุรินทร์ ผลการตรวจเลือด วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562 ความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 25.7 เกล็ดเลือด 9,000 เซลล์/ลูกบาศก์มิลลิเมตร

เม็ดเลือดขาว 4000 เซลล์/ลูกบาศก์เซนติเมตร เป็นชนิดนิวโทรฟิลร้อยละ 62.9 ลิ้มโฟไซด์ร้อยละ 26 แพทย์วินิจฉัย ไข้เลือดออกช็อก วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562 เสียชีวิต ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่พบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสเด็งกี และซิคุน गुण्या

จังหวัดนราธิวาส พบผู้เสียชีวิตสงสัยไข้เลือดออกช็อก 1 ราย เพศหญิง อายุ 39 ปี ที่อยู่ขณะป่วย หมู่ 7 ตำบลมะรือโบตก อำเภอรามัน จังหวัดนราธิวาส เริ่มป่วยวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562 ด้วยอาการไข้สูง หนาวสั่น ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ ไอไม่มีเสมหะ คลื่นไส้ไม่อาเจียน ปวดเมื่อยตามตัว เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลรามัน แพทย์ให้ยากลับไปรับประทานที่บ้าน วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562 มาตรวจตามนัด อาการไม่ดีขึ้น เป็นลมขณะรอเจาะเลือด ให้เข้ารับการักษาเป็นผู้ป่วยใน เวลา 16.00 น. มีอาการปวดศีรษะ อาเจียน ช็อก แพทย์วินิจฉัย ไข้เลือดออกช็อก ส่งต่อโรงพยาบาลนราธิวาสราชนครินทร์ ผลการตรวจเลือดพบเกล็ดเลือด 12,000 เซลล์/ลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 22.6 เม็ดเลือดขาว 3800 เซลล์/ลูกบาศก์มิลลิเมตร เป็นชนิดนิวโทรฟิลร้อยละ 69.8 ลิ้มโฟไซด์ร้อยละ 21.3 วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2562 เสียชีวิต แพทย์วินิจฉัยภาวะช็อกเหตุพิษติดเชื้อ ไข้เลือดออกขั้นรุนแรง ไม่ได้ส่งตรวจหาเชื้อไวรัสไข้เลือดออก

กรุงเทพมหานคร พบผู้เสียชีวิตโรคไข้เลือดออกช็อก 1 ราย เพศหญิง 26 ปี ที่อยู่ขณะป่วยแขวงบางแคเหนือ เขตบางแค กรุงเทพมหานคร เริ่มป่วยและเข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลบางไผ่ วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2562 มีโรคประจำตัว คือ โรคเบาหวานและไทรอยด์ ผลตรวจ Ns1 Ag ให้ผลบวก ให้ยากลับไปรับประทานที่บ้าน วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2562 อาการไม่ดีขึ้น เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในโรงพยาบาลบางไผ่ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2562 เสียชีวิต ดำเนินการสอบสวนผู้ป่วยเพิ่มเติม พบมีสมาชิกในบ้านทั้งหมด 12 คน ไม่มีบุคคลใดเคยป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก สำรวจพื้นที่รัศมี 100 เมตร รอบบ้านผู้ป่วย (บ้าน 15 หลัง) พบค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายในบ้าน 26.67 เปอร์เซ็นต์ จำนวนภาชนะที่พบลูกน้ำยุงลาย 13.04 เปอร์เซ็นต์ เก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจที่สถาบันบำราศนราดูร พบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัส Dengue Serotype 1

สถานการณ์ต่างประเทศ

สถานการณ์โรคไข้ลาสซา ประเทศไนจีเรีย

ข้อมูลจากเว็บไซต์ CIDRAP รายงาน ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2562 องค์การอนามัยโลก รายงานการระบาดของโรคไข้ลาสซา ในประเทศไนจีเรีย พบผู้ป่วยยืนยัน 324 ราย จากเดิม

275 ราย เมื่อ 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในจี้เรีย รายงานพบผู้ป่วยเข้าข่าย 3 ราย จำนวนผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นเป็น 72 ราย จากเดิม 57 ราย คิดเป็นอัตราป่วยตายร้อยละ 22 ในช่วง สัปดาห์ที่ผ่านมา มีการรายงานว่ามีผู้ป่วยยืนยันรายใหม่ 37 ราย ที่ป่วยด้วยอาการไข้เลือดออกจากการติดเชื้อไวรัส ในจำนวนนี้ เสียชีวิต 10 ราย จาก 9 รัฐ ซึ่งรัฐที่ได้ผลกระทบมากที่สุด คือ รัฐ Edo พบผู้ป่วย 108 ราย รองลงมา คือ รัฐ Ono พบผู้ป่วย 103

ราย พบเจ้าหน้าที่สาธารณสุขติดเชื้อไวรัสเพิ่มเป็น 12 ราย จากเดิม 9 ราย ใน 7 รัฐ ศูนย์ควบคุมโรคในจี้เรีย ได้ประกาศภาวะฉุกเฉินกรณี การระบาดของโรคไข้ลาสซา เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2562 ปัจจุบันมี ผู้สัมผัสที่อยู่ระหว่างการติดตามของเจ้าหน้าที่ 2,658 คน จาก ผู้สัมผัสที่ต้องติดตามทั้งหมด 3,746 คน ในจำนวนนี้มีผู้สัมผัส 1,045 คน ที่ติดตามครบ 21 วันแล้ว และมีผู้ป่วย 39 ราย ที่ผล ตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยันโรคไข้ลาสซา

รายงานโรค
ที่ต้องเฝ้าระวัง

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 6 Reported cases of diseases under surveillance 506, 6th week

✉ sget506@yahoo.com

กลุ่มสารสนเทศทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา

Epidemiological informatics unit, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของ ปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2562 สัปดาห์ที่ 6

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 6th week 2019

Disease	2019				Case* (Current 4 week)	Mean** (2014-2018)	Cumulative	
	Week 3	Week 4	Week 5	Week 6			2019	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	1	1	3	1	0
Influenza	7428	8902	9435	8411	34176	9666	46648	1
Meningococcal Meningitis	1	0	0	0	1	1	1	0
Measles	139	173	192	129	633	169	988	3
Diphtheria	1	0	0	0	1	0	1	0
Pertussis	3	3	3	2	11	0	18	0
Pneumonia (Admitted)	5227	5672	5492	5252	21643	19415	33510	18
Leptospirosis	49	27	31	22	129	138	222	1
Hand, foot and mouth disease	951	830	681	645	3107	3399	4736	0
Total D.H.F.	1237	1201	921	828	4187	2700	6501	6

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานนาย กรุงเทพมหานคร และ สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" มิใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)